

AMERIŠKE ČETE ZASEDEJO TRST, REKO IN KOTAR

HRVATJE RAZOROŽILI ITALIJANE NA REKI; ITALIJA KRŠILA PREMIRJE; GOVORI O ANEKSII.

Italija noče pripo- znati jugoslovan- ske vlade.

Washington, 24. nov. — Gen. March, šef generalnega štaba, je včeraj izjavil, da trije ameriški bataljoni, med katerimi je tudi 382. infanterija, zasedejo v kratkem Trst, Reko in Kotar. V vsakem mestu bo po en bataljon. Oddelek ameriškega brodogradništva na Jadranskem morju pod vodstvom admiralja Bullarda bo tudi pojačan s tremi bojnimi ladjami.

Reka, 24. nov. — Tukaj so nastale kritične razmere. Italijanska garnizija, ki je okupirala Reko, je povzročila krvave spopade z jugoslovanskimi četami, ki se stoje večinoma iz Hrvatov in posledica je bila, da je prišla v mesto jugoslovanska armada 18.000 mož pod poveljstvom srbskega stotnika. Obenem je krajevni jugoslovanski odbor razorožil Italijane in organiziral civilno gardo iz okolnih Hrvatov. Italijani na Reki so silno razburjeni in groze z orožjem. Krajevni jugoslovanski odbor je izdal narejilo, da se mesto ne sme več imenovati Reka, temveč samo Reka (Reka).

Trgovaške ladje v reški luki nosijo jugoslovanske in hrvaške zastave, toda italijanske mornariške oblasti nočejo pripoznati teh zastav.

Ameriške čete so dobile povelje, da okupirajo Reko v imenu zaveznikov in skrbje za mir.

Victor Fisher, ustanovitelj angleške "Delavske lige", kateri je obiskal po italijanih okupirane jugoslovanske kraje, poroča, da je položaj zelo kritičen.

Italijani so kršili premirje; noče- jo pripoznati jugoslovanske vlade.

Ženeva, Švica, 24. nov. — Ameriški poročevalec John F. Bass brzojavlja: "Med zavezniki je ena država (Italija), ki v tem hipu ugrožja možnost evropskega in svetovnega mira. Vlade zaveznikov so sprejele načela, na podlagi katerih je Nemčija podpisala premirje, toda imperializem ene same države lahko podre stavo, ki se namerava zgraditi na temelju teh načel. Zavezniki z Ameriko vred so dovolili Italiji, da za dobo premirja okupira pokrajine od Tridenta do Trsta, ki so označene v znani londonski pogodbi in zraven tega Reko ter 190 kilometrov dalmatinskega obrežja pod izrecnimi določbami, da okupacija Reke, Šibenika in Zadra se še ne sme smatrati aneksije. Kljub temu dejstvu je pa italijanska vlada dovolila, da so njeni oblasti, ki so izvedli okupacijo, javno izjavili, da so dotični kraji še anektirani.

Vrhutega se je Italija dotaknila drugih krajev, ki niso označeni v pogodbi premirja. Njene ladje so invadirale pristanišče v Kotarju, kamor se je zatekla jugoslovanska mornarica pod vodstvom revolucionarjev, večinoma Jugoslovancev. S tem je Italija očitno kršila točko premirja, češar tudi ne zanikajo v oficijelnih krogih.

Dalje noče Italija pripoznati jugoslovanske vlade v Zagrebu, dokler ne bodo izvedeni pogoji premirja z Avstrijo. To je krivično. Kaj ima jugoslovanska vlada opraviti z Avstrijo, katere ni več? Pripoznanje te vlade je velike važnosti za zaveznike, kajti s tem bi ji dali prestiž in oblast, da lah-

PODPISUJTE PETICIJO!

Rojaki, podpisujte peticijo za pravično rešitev italijansko-jugoslovanskega vprašanja, ki je bila priobčena v četrtkovi številki "Prosveta". Peticija se tiska na posebnih polah in razpošilje se na vse okrajne organizacije S. R. Z., toda ne čakajte ter posebnih iztisov, temveč kar izrežite peticijo, ki je bila že priobčena, prilpite jo na daljšo polo papirja in predložite jo v podpis vsem rojakom v naselbini. Peticija bo potem poslana v angleščini in z vsemi podpisi vred v Washington.

Ne zamudite časa, ker je kratek!
Peticijo s podpisi pošljite na naslov br. A. J. Terbovca.

ko naredi red v deželi in izvrši pogoje premirja.

Tukajšnji jugoslovanski odbor se boji, da konflikt z Italijo prinese novo krvavitev in zadrži združitev Slovenije, Hrvaške, Bosne in Hercegovine s Srbijo in končno z Bolgarsko v eno federacijo, naka bi bilo balkansko vprašanje rešeno enkrat za vselej.

Vsa krivda leži v dejstvu, da je tajna pogodba, podpisana v Londonu med zavezniki in Italijo, že davno veljavna in imperialistične tendence te pogodbe groze na same zavezniške sile v Evropi, temveč nočejo razkriti prepada med zavezniškimi zasedi na eni in liberalnimi delavskimi razredi na drugi strani.

Zelena garda na Slovenskem.

Pariz, 24. nov. — William J. Rose, kateri zastopa slovensko vlado v Ljubljani in provizorično poljsko vlado v avstrijski Šleziji, je izjavil, da je na Slovenskem, Hrvaškem, Dalmaciji, Bosni, Slavoniji in na južnem Ogrskem vse polno utrjenih taborjev v gozdovih, v katerih so večji ali manjši oddelki zelene garde, sestojee iz vojakov v bivši avstro-ogrski armadi. Omenjena zelena garda v vseh imenovanih krajih šteje najmanj milijon mož.

Jugoslovanski Narodni Svet je izstopil iz Srednjeevropske Unije.

Washington, 24. nov. — Jugoslovanski Narodni Svet v Ameriki je izstopil iz Demokratične Srednjeevropske Unije. Dr. Hinkovlj je dejal, da interesi Jugoslovancev so zavarovani proti imperialističnim zahtevam Italije v omenjeni Uniji.

Trumbić se zahvaljuje Italiji — zakaj?

Rim. — Ministrski predsednik Orlando je prejel brzojavko od dr. Trumbića, kateri se zahvaljuje v imenu Jugoslovanskega odbora v Londonu italijanski vladi, ker je pred kratkim izjavila, da pozdravlja gibanje Jugoslovancev za neodvisno in svobodno državo. Orlando se je obratno zahvalil na brzojavo.

AMERIŠKE ČETE NA PRUS- KIH TLEH.

Z Ameriško armado na pohodu v Nemčijo, 24. nov. — Včeraj so ameriške čete stale na zapadnem bregu reke Moselle, ki jih še loči od renske Prusije in danes so gotovo prekoračile to reko.

Cilj ameriške okupacijske armade je Coblenc, ki se nahaja ob toku Rene in Moselle. Američani so od 17. do 23. novembra prehodili 50 milj daljave, in če se bodo pomikali dalje z enako hitrostjo, bodo prišli v Coblenc okrog 1. decembra.

1,200,000 AMERIČANOV OSTANE V EVROPI; DRU- GI PRIJEDO DOMOV.

Ameriške izgube znašajo 236,117
mož; 53,169 je mrtvih in
179,625 ranjenih.

36,154 MOŽ UBITIH V BOJU.

Washington, 24. nov. — Vojni department je končno objavil uradne številke o celotnih izgubah ameriške armade do dneva, ko je bilo podpisano premirje. Skupne izgube so 236,117 mož, ki se dele takole:

Ubilih v boju in umrlih	36,154
Za ranami	14,811
Umrlih vled bolezni	2,204
Smrtno ponesrečenih	179,625
Ranjenih	2,163
Vztrajnih	1,160
Izgubljenih	236,117

General March, šef generalnega štaba, je dejal, da število vseh ubitih in trajno poškodovanih vojakov ne bo preseglo 125,000. Med ranjenimi so večini tudi taki, ki niso bili nikdar v bojni liniji in katerih imena sploh ne pridejo v seznam.

Kakor je razvidno, so Nemci vjeli presenetljivo malo naših vojakov — 209 častnikov in 1954 prostakov — medtem ko so Američani istočasno vjeli 682 nemških oficirjev in 44,252 prostakov.

Washington, 24. nov. — Vojni tajnik Baker je včeraj obelodanil načrt demobilizacije, iz katerega je videti, da ostane za nedoločen čas v Evropi trideset divizij ali približno 1,200,000 mož. Te divizije tvorijo okupacijsko armado, ki zasede nemške pokrajine.

Na drugi strani se pa vrne domov milijon mož kakor hitro jih bo možno prepeljati čez morje. Prve pridejo domov skedne divizije (Narodna garda) 31 (Georgia, Alabama in Florida), 34 (Nebraska, Iowa, So. Dakota in Minnesota), 38 (Indiana, Kentucky in W. Virginia), 39 (Arkansas, Mississippi in Louisiana).

Narodna armada: 67 (Nova Anglija), 84 (Kentucky, Indiana in južni Illinois), 86 (Wisconsin in severni Illinois, vtevaš Chicago, izveščana v taborišču Grant), 87 (Arkansas, Louisiana in južna Alabama). Poleg tega se vrne 18,000 mož in Anglije, skupaj okrog 350,000 mož.

Kapitulacija nemških submarink.

Harwich, Anglija, 25. nov. — Včeraj so Nemci izročili nadaljnjih 28 submarink, skupaj do danes 87. Med potapljačami, ki so pripadle včeraj v tukajšnjo luko, je tudi znana "Deutschland", ki je bila dvakrat v Ameriki.

London, 24. nov. — V soboto so Nemci izročili drugih 20 submarink zaveznikom. Ena se je med potjo potopila. Nemški pomorščaki na potapljačah in transportu, ki jih je spremljal, niso prikrili svojega revolucionarnega značaja. Častniki so imeli na kapah namesto cesarskega orla rdeč trak v znamenje, da so zvesti sovjetu. Med mornarji je bilo opaziti malo discipline. Nekdo med njimi je rekel: "Ker ni kajzerja, ni treba niti oficirjev". Moštvo ene submarinke je bilo pijano od prvega do zadnjega moža.

da je vsak dan izdano oficijelno poročilo o poteku konference in da sme časopisje svobodno razpravljati o vseh mirovni vprašanjih.

Glede na ligo narodov so Francozi tudi različnega mnenja. Socialisti in liberalni elementi so za ligo, ali drugi so proti, ker se boje, da bi potem trpela francoska trgovina.

SOCIALNA REVOLUCIJA V NEM- ČIJI; HAMBURG GLAVNO MESTO NOVE REPUBLIKE NA SEVERU.

Ebertova vlada v kritičnem položaju. Bavarska grozi z ločitvijo. Nemški boljševiki dobivajo premoč. Rabuke v Berlinu. Francozi okupirajo Dunaj?

London, 25. nov. — Socialna revolucija se širi kot plamen po vsej Nemčiji. Brozjavna svesa med Berlinom in Švico je v neredu. Iz Kodanja poročajo, da so združeni delavsko-vojaški sveti v distriktih Oldenburg, Oostfriesland, Bremen, Hamburg in Slavig-Holstein proklamirali neodvisno proletarsko republiko; Hamburg je glavno mesto. Bavarska in druge države v južni Nemčiji groze, da se popolnoma ločijo od Berlina.

Amsterdam, 25. nov. — V Berlinu se vrše boji med radikalnimi in zmernimi socialisti. Delavsko-vojaški svet si lasti vrhovno vladno oblast. Vojaki poveljnik je ukazal streljati iz strojnih pušk na spartakane pod vodstvom Liebknechta in Haaseja.

Pariz, 25. nov. — Tukaj poročajo, da bodo francoske čete okupirale Dunaj in vlada se zanika to vesti.

Berlin, 24. nov. — Gibanje spartanske (radikalno-socialistične) stranke ugrožja sedanjo vlado v Berlinu. V petek in soboto so bile lokalne revolte v Hamburgu in Duesseldorfu. Pričaali Liebknechta so zmagali v Duesseldorfu, Solingen, Remscheidu in mnogih drugih krajih renske Prusije. Delavsko-vojaški sveti v omenjenih mestih so se izrekli za spartakane. Delavci in vojniki v Brunswicku so sprejeli resolucijo, v kateri nasprotujejo nastavljanju skupščini in izjavljajo, da edina potreba za nemški proletarijat je vojaški in delavski svet.

Delavsko-vojaški svet v Bremen je razglasil, da se strinja z boljševizmom. Govorniki so povzdajali na javnem shodu, da je treba črtati vse vojne dolgeve in vpeljati šesturni delavnik.

London, 24. nov. — Po vseh iz Berlina je tamokšnja centralna vlada v kritičnem položaju. Berlinski delavsko-vojaški svet si vedno bolj prilagaja vladno oblast. V Duesseldorfu so spartakani zaprli župana in proglasili proletarsko diktaturo.

Iz Monakova poročajo, da se misli bavarska republika popolnoma ločiti od nemške federacije, ako v Prusiji in ostalih krajih zavladajo spartakizem (nemški boljševizem).

Amsterdam, 24. nov. — Zadnje vesti iz Berlina se glase, da je centralna vlada reorganizirana in da je zdaj tudi Liebknecht zraven; on in Haase sta na čelu vlade. Ako je to resnica, tedaj je zmagala boljševiška revolucija. V Berlinu je bil zadnji četrti javni shod, na katerem so vojniki in delavci delali burne ovacije Liebknechtu in Rudi Luksemburgovi, medtem ko zmernih socialistov niso hoteli niti poslušati.

Vse prebivalstvo v Badenu zahteva nemudno sklicanje ustavodajne skupščine.

Stockholm, 24. nov. — Zadnji četrti je Berlin pokopal žrtve revolucije. Na tisoče oseb se je udeležilo zgodovinskega pogreba. Vse žrtve so bile pogopane na pokopališču Templehof. Pred palačo bivšega kajzerja, na kateri je vihrala rdeča zastava, so grmeli

topovi v zadnji požar dav. žrtvam. Na grobovih so prisegali govorniki, da nemški proletarijat nikdar več ne pusti iz rok, kar je prihodil v revoluciji. Končno so pogrebci položili tisoče vencev z rdečimi trakovi na gomile padlih junakov.

London. — Nemška revolucija je stopila v drugi štadij. Prišel se je boj med radikalnimi in zmernimi revolucionarji za kontrolo vlade. Iz Berlina poročajo o novih izbruhih v Kievu, Hamburgu in drugih obmorskih mestih, kjer se je bila začela prva revolucija. V vseh teh krajih so radikalni sovjeti nadomestili zmernejše delavske vojaške svete.

Predsednik Ebert je zdaj v ravno takem položaju kakor je bil Kerenski v Rusiji, ko je divjal boj med socialisti in revolucionarji in boljševiki. V centralni in severnovzhodni Nemčiji ima sedanja vlada še kontrolo, toda na jugu in zapadu, kjer je nastal kaos valed prihajajočih milijonov vojakov z zapadnega bojišča, se silijo glasovi: "Živela proletarska vojna! Dol! z buržoazijo!"

Obenem javljajo, da je prišel v Berlin maršal Mackensen, ki bo morda še igral vlogo nemškega Kornilova.

Buržoasna republikanska stranka v Nemčiji.

Amsterdam. — Berlinski "Vorwaerts" javlja, da se v Nemčiji snuje buržoasna republikanska stranka, v kateri se bodo združili liberalni in klerikalni elementi v boju proti socialistom. "Vorw." opozarja socialiste, da bo nova stranka finančno dobro založena. Zbornica v Luksemburgu je sprejela predlog, da ljudstvo glasuje, dati hoče še obdržati sedanjo vladarico v osebi velike vojvodinje Marije Adejlade ali hoče republiko. Med splošnim glasovanjem mora Marija Adejlada suspendirati vse svoje vladarske poše.

V Monakovem je bila v nedolgo velika proslava zmage revolucije. Kurt Eisner je dejal na shodu: "Preteklost je mrtva. Gorje tistemu kdor bi jo poskušal oživetiti!"

Monarhistično gibanje v Nemški Avstriji.

Curli, 24. nov. — Republikanski voditelji v Nemški Avstriji so razticev, ki bi radi spravili ekscerzarja Karla nazaj na prestol. Družbeni vladarje agitacije konservativna vest se glasi, da buržoazija na deželi organizira protirepublikansko belo gardo.

Nova belgijska vlada.

Brusel. — Kralj Albert je v soboto otvoril belgijski parlament in vlada je že prišla posloovati v prejšnjem glavnem mestu Belgije. Belgijski kabinet se je reorganiziral, toda po svojem značaju ostane koalicijska s katoliško večino. Kabinet sestoji iz šestih katoličanov, treh liberalcev in treh socialistov. Socialistični ministri so: Emil Vandervelde, justica; Eduard Anseele in M. Humans, minister zunanjih zadev.

VREME.

Chicago in okolica: V ponedeljek jasno, v torek nestanlo. Lahki zapadni vetrovi.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Izhaja dnevno razen nedelj in praznikov.

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjena država (izven Chicago) in Kanada \$5 na leto, \$1.50 za pol leta in 75c za tri mesece; Chicago in inozemstvo \$4.50 na leto, \$2.25 za pol leta, \$1.13 za tri mesece.

Naslov za vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Issued daily except Sunday and Holidays.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago and foreign countries, \$4.50 per year.

Address:

"PROSVETA"

2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

Telefon Lawndale 4635.

Datum v oklepaju n. pr. (Nov. 30-18) poleg vsakega imena in naslova pomeni, da vam je s tem dnevom petletna naročnina. Poslovite jo pravočasno, da se vam ne ustavi list.

ZDRAVILO PROTI BOLJŠEVIZMU.

Senator Lewis je zadnji četrtlet predložil resolucijo v zveznem senatu za podpravljanje železnice, parnikov, telegrafa in telefona in drugih javnih naprav. Resolucija je prišla kot odgovor na zabavljanje nekaterih nazadnjaških senatorjev obeh starih strank, ki so kritizirali Wilsona, zakaj da zavlačuje odstranitev "gotovih vojnih omejenosti" v ameriški industriji; to se pravi, da mora vlada zopet dati proste roke kapitalizmu, da bodo neovirano odirali kakor so pred vojno.

Lewis ni socialist, toda resničnega demokrata je v njemu toliko, da dobro razume duh sedanjega časa in zaveda se, da starih razmer je več nemogoče klicati nazaj v življenje. Medtem ko se veleprofitarji in njihovi žurnalistični hlapci brijejo norce iz socialnih reform, češ da so nepotrebne v Ameriki — in še več, da so protiameriške, predlaga senator Lewis, da se vladna kontrola prometnih in komunikacijskih sredstev prelevi v vladno lastništvo.

Danes se veliko piše in govori o nevarnosti boljše vizma. In kakšno zdravilo pripravljajo modri političarji? Predlagajo vam najbolj smešne zakone proti rdeči zastavi in še za večjo omejitev svobode govora, tiska in zborovanja. Zakon proti rdeči zastavi bi se moral raztegniti na vse, kar je rdečega: na rdeče rute, krila, jopiče, zavese na oknih in tudi kri teh modrijanov bi se morala spreminiti v plavilo!

Kako so neumni! Z zakoni in prepovedmi hočejo ustaviti socialne izpremembe. Ravno tako je delal ruski car in kaj je počel nemški kaiser? Ali ni bilo v Nemčiji vse prepovedano, kar ni dihalo po udanosti do kronanega veličanstva? In posledica? Rdeča zastava na cesarski palači in po vsej Nemčiji!

Na drugi strani pa železniške družbe groze s tožbo, če jim vlada takoj ne izroči železnice nazaj; pravijo, da je bilo zaseženje železnice protustavno! Telegrafska družba tudi grozi s sodiščem. Pred nekaj dnevi je predsednik Wilson ukazal zaseči prekomorski kabel in nazadnjaški senatorji so ga radi tega ozmerjali z avtokratom in socialistom. Neka podjetniška družba je nekaj dni po podpisu premirja vrgla na cesto 9000 delavcev brez vsakega obvestila.

Boljševizem je v Ameriki! Bil je še pred vojno in strahovati hoče še po vojni. Njegovo pravo ime je veliki business. In s tem boljševizmom na vrhu — gospodarsko anarhijo hočejo preprečiti boljševizem na dnu.

Edino zdravilo proti razdirajočemu boljševizmu na vrhu in na dnu, proti gospodarski anarhiji je odprava gospodarske avtokracije, ki se naj nadomesti z gospodarsko demokracijo, to je da ljudstvo in po njemu izvoljena vlada poseduje vsa proizvodna, prometna in izmenjevalna sredstva. Privatno profitarstvo mora abdicirati.

ZALITEV DEMOKRACIJE.

Mnogi ameriški listi se ne čutijo prav nič ponižane, ko prinašajo slike evropskih kronanih vladarjev in vladarčkov, zraven pa zapisajo: "To so tisti, ki bodo diktirali mir". Radi bi vedeli, kaj so ti vladarčki in prinečki dosegli za zmago demokracije. Kaj je na primer dosegel italijanski ali angleški kralj, ki ni za drugo na svetu kot za dekoracijo pri paradah! In ti ljudje bodo diktirali mir? Zraven pa še postavijo sliko Wilsona, moža, ki si je pridobil več zaslug za mir kakor vsi kronani vladarji in vladarčki, kar jih je bilo rojenih pod solncem.

Ali ni to žalitev Wilsona in vsakega demokratičnega četa? Pomilovanja vredni časnikarski šmiri!

Dopisi.

POZIV NA JAVEN SHOD V PITTSBURGU, PA.

Za Slovence v Pittsburghu in okolici se bo v nedeljo dne 1. decembra vršil velik shod v dvorani Slovenskega doma 57. in Butler cesta.

Zborovanje prične ob 2. popoldne. Vabljeni so vsi Slovenci iz zapadne Pennsylvanije, da se udeležijo tega shoda.

(Tako se glasi brzojavno valilo, ki ga je poslal Anton Zbanič temu listu. Namen shoda ni naveden. Ured.)

SLOVENCI V CHICAGU!

Udeležite se velikega javnega shoda v četrtak, 28. novembra na Zahvalni dan, ki se vrši v dvorani FILSEN AVDIOTRIJUMA na Blue Island ulici, blizu 18. ceste. Shod sklicujeta lokalna organizacija Slovencev in podružnica Woodrow Wilson, Slovenske narodne zveze. PRICETEK ZBOROVANJA OB 2. POPOLUDNE.

Glavni namen shoda bo sprejem resolucij proti propagandi tistih italijanskih krogov, ki so razvili obširno agitacijo po vsem svetu za anektiranje slovenskega in hrvaškega Primorja k Italiji. Nastopili bodo razni govorniki, ki bodo govorili o sedanjem položaju in naših nalogah.

Slovenec, naj ne bo med nami ta dan nobenega, ki ne bi prišel na shod. Otm večja udeležba, tim sijajnejša bo ta manifestacija za naše pravice težnje.

Povejmi svetu, da absolutno vztrajamo na pravici samoodločevanja tudi za slovenski narod. Podpirajmo predsednika Wilsona pri izvrševanju njegovega mirovnega programa.

Slovenec, od nas zahtevate dela. Sedaj imate priliko tudi vi, da nam pomagate s tem, da se udeležite shoda na Zahvalni dan. Pripravljajni odbor.

S pota. — Mir, je sklenjen! Tako so vpile vesele množice tisti dan, ko je prišlo poročilo, da je vojna končana. Vse je bilo veselo, ljudstvo vriskalo in pelo. Po hribih in gorskih planotah okoli Helderja, kjer se začelo nalajanje, so goreli kresovi in razsvetljevali jasno zapadno noč. Zakaj bi jih ne kurili? Saj je zopet enkrat prišel mir, tako dolgo zaželeni. Zarja svobode se je zasvetila s sijajnim žarom, ali pa tudi za slovenski narod? Ali se bo morda zgodilo tako, kakor pripoveduje tista pravljica o bivših časih, ko je dal stvarnik narodom določen rok, da si zberejo ozemlje, ki ga bodo uredili za svoje ognjišče. Slovenec se pa do določenega roka niso mogli zediniti, kje naj bo njihove prava domovina. Ali se bo nad našim narodom vedno ponavljala stara zgodovina, da bo prehajal iz dežja pod kap? Misli mi uhaajo nazaj v čase, ko je klical slovenski pesnik Valentin Vodnik: "Hirija vstan". Spominjam se dobre preobratov leta 1848, ko je buknila na dan nezadovoljnost narodov, ki so takrat tako glasno zahtevali svoje pravice. Takrat, kakor sedaj, so prihajali med narod demagogični elementi, ki so se proglasili za apostolne in odrešitelje ljudstva, v resnici pa so bili ljudski grobokopci.

Leta 1908 je prišel v našo sredino človek, ki hoče s svojim glasom preprosti vse druge, ki hoče svoje jerimijade uriniti našemu narodu v tej deželi za edino pravi evangelij. Prišel je v franciškanski šalji, katerega red zahteva širjenje ljubezni med ljudstvom, spreobračanje k dobremu in pobožne čednosti. Ta mož je sejal prepire, razburjal duhove celo v svojem lastnem krogu in se rnil v ospredje povsod, kjerkoli mu je bilo to mogoče. Nedavno sem ga imel priliko videti na neki sliki, poleg njega pa dobro znanega g. Schnellerja, češ, nagajte se nas, vaših odrešiteljev. Prvi je pred kratkim priobčil v "Glasu Naroda" članek, v katerem pobija edinstvo, ki pa je za delo, ki bi imelo enak značaj, le v tem oziru, da se nabira denar in zopet denar ter se ga nasauje v predpanski materij Sloveniji. Tudi mi vemo, da je denar svetovni bog, toda kako naj pomaga on, ki je njegova redovna halja značaj ubožstva. Res, da ima čeden avtomobil, in da je imel sredstva za tožarenje že pr-

vo leto svojega bivanja v tej deželi in da je poslal 20.000 kron čez lužo, četudi morda kot ubogi redovnik ne pod svojim imenom. Kako naj bo taka oseba odrešitelj naroda?

Njegov prej omenjeni sekundant se s svojimi čednostmi tudi ne bo mogel povspeti na odrešiteljsko mesto. Ovekovčel se je s tožarenjem prvega slovenskega lista v Združenih državah in par let nazaj pred e. kr. konzulom v Chicagu, ki je bila od te republike Nemčiji že napovedana vojna, ki ni zamudil nobene prilike za prikupitev avstrijskemu uradništvu. S takimi odrešitelji je bila napolnjena atmosfera našega javnega življenja in ako bi se hotel podati v podrobnosti, bi se javnosti pokazalo marsikaj, da bi potem z opravičenostjo vskliknila "da je nekaj gnjilega v državi Danski". Ljudje, ki jim je ljudstvo le nekaka masa za trgovanje, ne morejo biti odrešitelji ljudstva v nobenem slučaju.

Naš misijonar potuje po deželi in spreobrača (?) ljudi v po njegovih nazorih dobre kristjane, s svojimi farizejskimi govorancami. Nekje je govoril, da on ne nabira denarja, zase, da mu njegov meniški red preskrbi obleko in vse drugo. Pri sklepu njegovih večdnvnih pridig pa je končal z apalom za pomoč, kajti tudi on ima grešno telo in rabi za življenje vse tiste reči, kakor drugi ljudje. In ljudstvo mu je napolnilo dva peharčka z denarjem. Njegov sekundant je vreden svojega brata v halji, kajti tudi on zna priti do sredstev, kadar pa se je treba oprati, mu je na razpolago čistilnica v kolonah pod njegovo komando urejevanemu listu. Kadar se bo natančneje opisovalo grehe naših "veljakov" tu omenjenega kalibra, bo to poglavje zgodovine ameriških Slovencev zelo žalostno.

Čital sem tudi izjavo slovenskih reverendov, ki so jo sprejeli na jolietškem zborovanju. Ne vem, koliko jih je bilo navzočih na tistem zborovanju, no, vseeno, izjava je tu. Vse prav, če je njihov namen buditi zaspance, ki jih ne morejo prebuditi drugi, toda čemu se trkati po prsih tako po farizejsko in povdarjati: "Mi smo tisti, ki smo poslani, da govorimo v imenu naroda in le mi ga imamo pravico zastopati. Vse druge, ki so nam na poti, obsojamo za nepozvane ljudi, ki jih ljudstvo ne mara, niti jih potrebuje." Smešno so taka trkanja, ako nimajo za seboj niti armade, niti ljudstva. Ti gospodje menda ne vidijo nobene sedanjosti, niti preteklosti ali prihodnosti. Čitamo poročila, da v domovini govorje na skupnih konferencah Anton Krstan, Klofač, Tuma in drugi poleg prelatov in raznih drugih katoliških in liberalnih politikov. Tukaj pa si laistite pravico edino vi biti narodovi apostoli. Za te ljudi je zelo na mestu Prešernov verz: "Ko brez miru okrog divjam. ... Naši reverendi bi se morali še veliko uiti, predno bi vsaj nekoliko politično dozoreli. Starokrajška slovenska duhovščina se v tem oziru razlikuje od naše kot noč pa dan. Ljudstvo ni več tisto, kot je bilo še pred nekaj leti, ko ni smelo niti slišati od kake republikanske agitacije in proti dinastijam. Poljska je postala republika, ravno tako češko slovaška država in vsi ti trije narodi so katoliški. V Ameriki pa se nekateri ljudje v političnem oziru še vedno gibljejo v tistih razmerah, kot so bile pred desetimi leti. Mesto, da delate izjave, je bolje, da nekoliko prešudirate sedanjo politično situacijo, da se iz nje kaj naučite, kar vam v nobenem oziru ne bo škodovalo.

Matija Pogorelec.

Camp McClellan, Ala. — Dasi tudi vojak, katerega naloga ni toliko zanimati se za politiko, kakor pa za bojevanje, hočem vendar spregovoriti par besedi k sedanjim situaciji.

Dogodki zadnjih dni, ki so se odigrali v jugoslovanskih deželah, so spravili jugoslovansko vprašanje v nov položaj, in bližajoča mirovna konferenca ne bo imela lahko stališče pri reševanju tega problema valed različnosti interesov. Razni jugoslovanski elementi v Ameriki so nam za dobro vojne kazali pota, ki baje peljejo k osvoboditvi Jugoslovancev. Spoznati so morali, da ta pota niso bila prave in so jih morali v očiščeni trenotku zapustiti tudi tisti, ki so jih prej z največjo verno gradili.

Matija Pogorelec.

Prisla je ura, ki bi morala prinesiti spoznanje zmoti tudi največjem zakrknjenemu. Svoje napake bi v sedanjih časih morali poskušati nemudoma popraviti. S prepiri, katere so sejali zadnjih par let, bi morali prenehati ter si podati roke. Organizirati bi morali svoje sile v Slov. rep. združenju ter se podati na delo s skupnimi silami za skupne težnje. Ako ne bomo šli na delo v tem smislu sedaj, se lahko zgodi, da pride velik del Slovencev pod vladno italijansko monarhijo. Vsakdo od nas mora vedeti, da odrežanje našega naroda od morja ter aneksiranje slovenskega Primorja pomeni udarec, ki bo morda smrten za bodočnost slovenskega naroda. Slovenija bi bila v tem slučaju kakor človek brez srca. Tisoče Slovencev in Hrvatov živi v tej deželi in ako se sedaj ne pobrigamo, bo pozneje morda prepozno.

Voz avtokracije centralnih držav, katerega so kajzerjevi takoj mirno vozili po poti uspehov zadnjih par let, je kar nenkrat obhital v blatu. Revolucija je odprla krone kajzerju in boburškemu kralju in kajzer jo je ba je tako hitro popihal iz Berlina, da se je zadeval v meglo. Sedaj pa ima "Kaiserland over all."

Španska influenza je tukaj zelo razširjena. Sedem tednov smo bili pod kvaranteno. Zadnjih par dni ni tu nihče ušel za to boleznijo in je upanje, da je udušena.

Dne 13. novembra se je tu mudil alabamski guverner, ki se je zelo laskavo izrazil o ameriških četah.

Pozdrav znancem in drugim rojakom.

Sergeant Rud. F. Komater, 37 Co. 10 R. B. 157 D. B.

Milwaukee, Wis. — Dne 1. novembra je v bolnišnici Hanover umrl Fr. Strah, član društva št. 16, SNPJ. Star je bil 24 let. Doma iz vasi Sostar pri Ljubljani, kjer zapuša mater, brate in sestre. Društveno članstvo se je v obilnem številu udeležilo pogreba pokojnega brata in mu položilo vence na njegovo gomilo. Tudi obilo število njegovih prijateljev in znancev je prisostvovalo pogrebu. Pokojnik je bil priljubljen pri vseh, ki smo ga poznali in ga bomo ohranili v trajnem spominu.

F. Perko.

Milwaukee, Wis. — Iz poročil v naših listih izprevidimo, da se skoro vsaka večja naselbina bolj žanima za gibanje Slovenskega republikanskega združenja, kakor pa milwaukee. Eden vzrokov za to milačnost je menda ta, da tu nimamo podružnice S. R. Z., ki bi naše elemente podžigala k boju za naš program. Kjer ni nasprotovanja, si ljudje predstavljajo, da tudi boja ni treba. Drugi vzrok za nedelavnost naše lokalne organizacije je tukajšnji lokalni slovenski list, ki s svojo pisavo meka pojme tako, da je pri mnogih izgnilo vsako zanimanje za naše prekoristne ideje. V začetku, ko se je ustanovila lokalna organizacija SRZ, so bile vse njene seje številno obiskane, sedaj pa jih prihaja na seje komaj toliko, da se lahko vrše.

Omenjeni list se je enkrat nagibal k SRZ, drugič k SNZ, včasih je bil nekako v sredi med tema dvema organizacijama, vedno pripravljen skočiti v tisti tabor, kjer bo večina. Odgovorni faktorji pri listu niso imeli toliko znanja, da bi bili v stani spoznati, da se ameriških Slovencev ne more voditi kar takole.

Na seji naše organizacije pred par tedni se je razpravljalo o več važnih stvareh in delegatje zadnje konvencije Slov. rep. združenja so vprašali urednika milwaukee Slovencev, kdaj so mu rekli, da je bila ta konvencija nepotrebna, kakor je on trdil v svojem listu. Priznal nam je, da je to pisal v listu sam po lastni iniciativi. Kam nas privedejo taka zavijanja? K resnemu delu gotovo ne. Na seji je bilo prečitano tudi pismo izvrševalnega tajnika SRZ, naj mu naša organizacija preskrbi podatke, koliko članov in za koliko so kupili bonovov vojnega posojila. Gospoda od lokalnega lista pa sta na vsa moč hitela dokazovati, da je to nepotrebno. Ali sta se morda bala, da ne bi javnosti izvedela, za koliko sta jih sama kupila? Ni dovolj, da samo s frazami kažemo našo naklonjenost tej republiki, pač pa je treba dejanskih dokazov.

Rojniki, udeležite se v prihodnje se naše organizacije v obilnejšem številu, da bomo o važnih

stvarih odločevali vsi in ne samo nekateri. Prihodnjic bom poslal obilnejše poročilo.

Član SRZ.

Lincoln, Ill. — Tu se je za vedno poslovila od nas Franciška Vičič, članica društva Zagorski Zvonovi, št. 116, SNPJ. Tu zapuša soproga George Vičiča in štiri nedotrase otročice v starosti med petnajst mesecev in enajst let. Zapuša tudi mater, dve sestrji in brata. Pokojnica je bila rojena 26. marca leta 1889 v Lokvi na Hrvaškem. V društvu te jednote je pristopila pred šestimi leti. Sedaj, ko pišem ta dopis, se bori zanj mož v bolnišnici s smrtjo. Dnoma pa dva otroka, ki sta v skrbi drugih ljudi.

Sporodnikom in prijateljem pokojnice izrekam v imenu društva naše sožalje.

Josip Tičar.

Orient, Pa. — Dne 3. novembra je nemila smrt iztrgala iz naše srede Josipa Džaniča, člana društva Slovenski Delavec, št. 85, SNPJ., v starosti 26 let na poslednjah influence. Pri tukajšnjih Slovencih je bil splošno znan in priljubljen. Pokopan je bil na katoliškem pokopališču v Republic, Pa. Društvo mu je preskrbelo dostojen pogreb in mu položilo na krsto krasen venec v zadnji pogreb. Pokojnik zapuša v Ameriki dva brata, v domovini pa sestrje, brata in dve sestrji. Dnoma je bil iz Gricea, fara pri Kastelu na Kranjskem.

M. S. tajnik.

Ashland, Wis. — Dopisi iz tega kraja so redki, pa ne mislite, da je že vse Slovence pobrala influenza, kajti med Slovenci ni dosedaj zahtevala še nobene žrtve. V mestu Ashland, ki ima kakih 14.000 prebivalcev, je ta bolezen precej razširjena. Vsaki dan je bilo od osemdo do dvajset žrtev te epidemije in zdravniški krogi so bili zaposleni noč in dan pri omejevanju influence in zdravljenju bolnikov. Mer Hrvati v tej okolici je epidemija zahtevala precejšnje žrtve.

Tu so pričela munijska podjetja polegoma odslavljeti delavce. V nekem podjetju so jih pred kratkim odslavili 400 in ljudje so se pričeli bati slabih časov, ker mislijo, da se nam bliža industrijska kriza, ki bo imela za posledico veliko brezposelnost. Nekateri se odpravljajo na delo v žrne in druge kraje. Kadar mene obklopi, bom šel nazaj na svojo farmo, ki jo imam dovo milij od tukaj.

Kljub suši so bili naši letošnji pridelki zadovoljivi. S pridelkom sena se ne moremo posebno pohvaliti, toliko boljše pa so obrodlila žita, krompir in repa. Jesen je lepa in goveja živina je še vedno na pašnikih. Tukajšnji farmarji gledamo s precejšnjo brezskrbnostjo v bodočnost, kajti z živili smo preskrbljeni.

Tukajšnja češko-slovaška publika je zelo navdušena valed proglasitve neodvisnosti češke slovaške republike. Kaj pa ni ju goslovani? Za nas stvar se ni tak rožnata, kakor za naše severne brate. Po našem ozemlju stegajo svoje grabežljive roke krogi, ki so menda popolnoma pozabili Wilsonov princip, da se ne sme nobenega naroda siliti pod vladno. Katere ne mara. Slovenec, kjer imate organizacije, preizkajte shode in pokličite resolucije v Washington raznim vladnim departamentom, v katerih jim pojasnite neopravičene težnje italijanskih aneksistov za pridružitve slovenskega ozemlja k Italiji.

R. Hočevar.

Holden, W. Va. — V naši naselbini je preminul dne 21. oktobra Slovenec in Hrvatom dobro znani rojak Daniel Maras, v starosti 23 let, rodom iz Brloga na Hrvaškem. V domovini zapuša sestrje, brate in sestre ter več drugih sorodnikov.

Bil je član društva Hrvatska Domovina, št. 359, SNPJ. Pokojnik je bil mirnega značaja in prednega mišljenja. Pokopan je bil na pokopališču v Indiana Harbor, Ind.

V imenu društva izrekamo prijateljem in sorodnikom pokojnika naše sožalje.

Tom. Dumečić.

stvarih odločevali vsi in ne samo nekateri. Prihodnjic bom poslal obilnejše poročilo.

Član SRZ.

Lincoln, Ill. — Tu se je za vedno poslovila od nas Franciška Vičič, članica društva Zagorski Zvonovi, št. 116, SNPJ. Tu zapuša soproga George Vičiča in štiri nedotrase otročice v starosti med petnajst mesecev in enajst let. Zapuša tudi mater, dve sestrji in brata. Pokojnica je bila rojena 26. marca leta 1889 v Lokvi na Hrvaškem. V društvu te jednote je pristopila pred šestimi leti. Sedaj, ko pišem ta dopis, se bori zanj mož v bolnišnici s smrtjo. Dnoma pa dva otroka, ki sta v skrbi drugih ljudi.

Sporodnikom in prijateljem pokojnice izrekam v imenu društva naše sožalje.

Josip Tičar.

Orient, Pa. — Dne 3. novembra je nemila smrt iztrgala iz naše srede Josipa Džaniča, člana društva Slovenski Delavec, št. 85, SNPJ., v starosti 26 let na poslednjah influence. Pri tukajšnjih Slovencih je bil splošno znan in priljubljen. Pokopan je bil na katoliškem pokopališču v Republic, Pa. Društvo mu je preskrbelo dostojen pogreb in mu položilo na krsto krasen venec v zadnji pogreb. Pokojnik zapuša v Ameriki dva brata, v domovini pa sestrje, brata in dve sestrji. Dnoma je bil iz Gricea, fara pri Kastelu na Kranjskem.

M. S. tajnik.

Ashland, Wis. — Dopisi iz tega kraja so redki, pa ne mislite, da je že vse Slovence pobrala influenza, kajti med Slovenci ni dosedaj zahtevala še nobene žrtve. V mestu Ashland, ki ima kakih 14.000 prebivalcev, je ta bolezen precej razširjena. Vsaki dan je bilo od osemdo do dvajset žrtev te epidemije in zdravniški krogi so bili zaposleni noč in dan pri omejevanju influence in zdravljenju bolnikov. Mer Hrvati v tej okolici je epidemija zahtevala precejšnje žrtve.

Tu so pričela munijska podjetja polegoma odslavljeti delavce. V nekem podjetju so jih pred kratkim odslavili 400 in ljudje so se pričeli bati slabih časov, ker mislijo, da se nam bliža industrijska kriza, ki bo imela za posledico veliko brezposelnost. Nekateri se odpravljajo na delo v žrne in druge kraje. Kadar mene obklopi, bom šel nazaj na svojo farmo, ki jo imam dovo milij od tukaj.

Kljub suši so bili naši letošnji pridelki zadovoljivi. S pridelkom sena se ne moremo posebno pohvaliti, toliko boljše pa so obrodlila žita, krompir in repa. Jesen je lepa in goveja živina je še vedno na pašnikih. Tukajšnji farmarji gledamo s precejšnjo brezskrbnostjo v bodočnost, kajti z živili smo preskrbljeni.

Tukajšnja češko-slovaška publika je zelo navdušena valed proglasitve neodvisnosti češke slovaške republike. Kaj pa ni ju goslovani? Za nas stvar se ni tak rožnata, kakor za naše severne brate. Po našem ozemlju stegajo svoje grabežljive roke krogi, ki so menda popolnoma pozabili Wilsonov princip, da se ne sme nobenega naroda siliti pod vladno. Katere ne mara. Slovenec, kjer imate organizacije, preizkajte shode in pokličite resolucije v Washington raznim vladnim departamentom, v katerih jim pojasnite neopravičene težnje italijanskih aneksistov za pridružitve slovenskega ozemlja k Italiji.

R. Hočevar.

Holden, W. Va. — V naši naselbini je preminul dne 21. oktobra Slovenec in Hrvatom dobro znani rojak Daniel Maras, v starosti 23 let, rodom iz Brloga na Hrvaškem. V domovini zapuša sestrje, brate in sestre ter več drugih sorodnikov.

Bil je član društva Hrvatska Domovina, št. 359, SNPJ. Pokojnik je bil mirnega značaja in prednega mišljenja. Pokopan je bil na pokopališču v Indiana Harbor, Ind.

V imenu društva izrekamo prijateljem in sorodnikom pokojnika naše sožalje.

Tom. Dumečić.

28. NOVEMBRA DOLOČEN ZAHVALNI DAN.

Washington, D. C. — Predsednik Wilson je določil 28. november za Zahvalni dan.

Razno iz inozemstva.

NOVA VLADA NA DUNAJU OBJAVI TAJNE POGODBE.

Pariz. — Depeshe iz Švice se glasijo: Narodni Nemški Svet na Dunaju je sklenil odpreti tajne arhive v ministrstvu zunanjih zadev stare avstro-ogrške vlade in se prepričati, kdo je odgovoren za nesramen ultimatum in napoved vojne Srbiji v juliju leta 1914. Vse diplomatske listine in tajne pogodbe stare avstrijske vlade, ki se nahajajo v omenjenem arhivu, bodo obelodanjene.

Z Dunaja poročajo, da je poljski česke garde v Lubici zaplenil 22 milijonov krov v gotovini. Denar je poslal avstro-ogrski banki na Dunaju v Rajhenberg. Češke vojaške oblasti so vzele denar v Tourneur.

Ogrski Narodni Svet je ukazal majorju Benashinu, da naj s svojimi četami preprodi Čehe, ki so prodali na gorju Ogrsko.

Poljaki v Varšavi so reorganizirali proviziorno vlado poljske republike. Pilsudski je predsednik kabineta. Dasevski je tajnik zunanjih zadev in Moraczewski je železniški minister. Pilsudski je brzojavil maršalu Fochu, da naj pošlje domov vse poljske čete, ki so se bojevale na zapadni fronti.

Nizozemci se čutijo v škripcih vслед okrajšanja.

Amsterdam. — Holandsko časopisje piše, da je Holandska zabredla v stiski zaradi prisotnosti Viljema Hohenzollerna in njegovega najstarejšega sina. "Telegraaf" poroča, da se Viljemova družba izžene iz Nizozemske.

London. — Iz Amsterdama poročajo, da je bivši kaiser zbolel za influenco. Dva častnika se ne prenehata vrtati pri sedenju ob Viljemovi postelji in čitanju dnevnih časopisov.

Pariz. — Tukajšnji holandski poslanik je objavil noto holandskega ministrskega predsednika, ki pravi, da je Viljem Hohenzollern prišel na Holandsko kot privatna oseba in kot tak ima pravico do varstva kakor vsak inozemski ubetnik in holandska vlada se ne more očitati na to, kaj je bil Viljem v Nemčiji. Vlada dalje izjavlja, da bo pazila, da bivši monarh ne zlorabi svojega pribežališča, toda doslej se obnaša dostojno. Ta nota znači, da Holandska ne misli izročiti Hohenzollerna zavemnikom.

London. — Poročevalci javljajo iz Haage, da je v zapadni Nemčiji veliko sovraštvo do bivšega kaiserja. Več kot tisoč nemških vojakov je že prišlo na nizozemsko mejo z zahtevo, da jih pustijo preko meje z namenom, da poiskajo in ubijejo Viljema. Poročevalci so mnenja, da ne bi Viljem niti njegov sin živela eno samo uro, ako bi se zdaj vrnila v Nemčijo.

Velika razstrelba v Belgiji; 2000 mrtnih in ranjenih.

London. V Hamontu na Belgiskem se je pripetila silna eksplozija na nemškem vlakcu z municijsko. Vse vlakce se je razletel, podrla so se bližnja poslopja in do 2000 oseb — večinoma nemških vojakov in mnogo belgijskih civilistov — je mrtnih in ranjenih. Eksplozijo so povzročili otroci, ki so zakurili ogenj blizu vlaka na postaji.

Wilson pride v Pariz 12. decem- bra.

Pariz. — Tukaj pričakujejo predsednika Wilsona dne 12. decembra. Za njegov sprejem in popularne manifestacije se delajo velike priprave.

Američani uničili 990 nemških le- tal.

Ameriški glavni stan v Franciji. — Ameriški letalec in topničarji so uničili do dneva, ko je bilo podpisano premirje, 926 nemških eroplanov in 73 balonov, skupaj 999 letal. Medtem so pa Američani izgubili 265 eroplanov in 38 balonov.

11. novembra so imeli Američani v aktivni službi 740 eroplanov, 744 pilotov, 457 opazovalnih letal in 23 zračnih topničarjev; vrh tega je bilo več sto eroplanov na avijatiških vežbalistihi.

Turški veliki vezir interniran v Nemčiji.

Amsterdam. — Enver pašin, bivši turški veliki minister in Talat pašin, bivši veliki vezir, sta pobegnila iz Carigrada, preoblečena v nemški častniški uniformi z drugimi Nemci vred, ko je Turčija ka-

pitulirala. Prišla sta v Berlin ravno ob času, ko je bila revolucija v tihu in zdaj javljajo odtam, da ju je revolucionarna vlada internirala zadobe, dokler ne bo podpisan mir.

Boljševizem v Rusiji je še vedno močan.

Stockholm, 24. nov. — Iz Finske javljajo, da se v Petrogradu zopet vrše krvavi boji. Boljševiki so baje pomorili 500 častnikov iz stare ruske armade. Obenem poročajo o ljutih bojih med ruskiimi sovjetiskimi četami in Finci na fiński meji.

Arhanjelsk, 23. nov. — Ameriške in zavezniške čete so našle na močan odpor boljševiških čet na črti ob reki Dvini in ob železnici v Volodji. Sovjetske čete imajo velike topove. V severni Rusiji je zdaj zavlada ostra zima in dnevna svetloba v Arhanjelsku traja le štiri ure, vsled česar mora prenehati redno bojevanje. Vremenske in druge razmere so ugodne za boljševike, ki lahko nadaljujejo guerilsko vojno vsi zimo. V tukajšnjih vojaških krogih se govori o umrtu za čete prostoljceev, ki bi nadaljevale bojevanje.

Nedavne zmagave sovjetskih čet v okrožju reke Volge so zelo pojačale vpliv boljševikov v Moskvi in Petrogradu; pridružili so se jim mnogi liberalni Rusi, ki naj bi vidijo boljševike kakor pa skrajno nazadnjaške elemente iz carjevih časov.

Ameriške vesti.

FINANČNI TAJNIK IN ŽELE- ZNIŠKI UPRAVITELJ MCADOO RESIGNI- RAL.

Washington, D. C. — Mr. McAdoo je podal ostavko kot finančni tajnik in železniški upravitelj in naznanil, da se vrne v privatno življenje.

Predsednik Wilson je naznanil sprejem njegove resignacije in in korrespondenco, ki sta jo izmenjala.

Mr. McAdoo naznanja, da je podal ostavko, da boljše skrbi za svojo družino, kot mu je mogee skrbeti s plačo, ki jo je prejemal kot finančni tajnik. Življenski troški za javnega uradnika so v Washingtonu visoki.

Njegova resignacija kot za finančnega tajnika stopi v veljavo, ko bo imenovan nov finančni tajnik, za železniško upravo pa s prvim januarjem, ali pa še le tedaj, ko bo imenovan njegov naslednik.

Bile so že zdavnej govornice v teku, da finančni tajnik resignira, ko pride mir, toda Mr. McAdoo je dosledno pobijal take govornice. Vseled tega je njegova resignacija marškaterega presenetila.

Nihče ne dvomi o tem, da je med predsednikom in njegovim zetom vladal najboljši sporazum. V političnih krogih prevladuje mnenje, da predsednik imenuje njegovega naslednika z njegovim sporazumom. Takoj po resignaciji finančnega tajnika so pričeli v teh krogih ugibati, kdo bo njegov naslednik. In že se slišijo tri imena: Bernard M. Baruch, predsednik vojnega industrijskega odbora, Houston, poljedelski tajnik, in John Skelton Williams, kontrolor gotovine. Za kandidata železniškim upraviteljem pa smatrajo Walker D. Hinesa, bivšega predsednika eksekutive Sauta. Fe železniške družbe in sedanega železniškega podupravitelja, Haba Holdena, železniška okrajnega ravnatelja, in Alfred S. Smitha.

V političnih krogih imenovanja, preden odptuje v Francijo.

ČUDNE RAZMERE NA KALI- FORNIJSKIH SODIŠČIH.

San Francisco, Cal. — John B. Denmore, ravnatelj biroja za posredovanje dela, je poslal delavskemu tajniku William B. Wilsonu poročilo, v katerem pravi, da se s Thomas Mooneyjem, obsojenim na večala radi bombnega napada na parado za vojno pripraviljenje v San Francisco, ni ravnilo "pošteno."

Delavski tajnik je sočasno poslal Denmoreu sem, da preišče gotova fakta.

Poročilo navaja razne nepoštosti v kriminalnih in civilnih obravnavah na sanfranciscanskih sodiških in obtožuje, da so hoteli

fabricirati dokaze proti Mrs. Rena Mooneyjevi.

Poročilo so dodala dolga stenografična poročila, pridobljena s diktafonom, ki obtožujejo bivšega člana najvišjega kalifornijskega sodišča, uslužbenca državnega pravdnika in več drugih oseb, ki so igrale vlogo v znanih "graftarskih" dogodkih v San Francisco.

Na nekem mestu je omenjeno izplačilo \$410,000, s trditvijo, da so bili izplačani.

Poročilo pravi, da je bila obtožba proti Mooneyju, Billingu in Mrs. Mooneyjevi naročena. Nadalje pokazuje, da je neki uradnik (navaja ime), ki bi moral biti pošten in nepristranski, svoječasto sodeloval s ljudmi, ki so ugotovili, da so "popravljali" porotnike.

Zaključki poročila predočujejo tri fakte in poročilo pravi, nashajajo se na ta fakta, da bi bilo umestno, če zvezna vlada podvzame korake, da obtoženci pridejo do svoje pravice.

Mooneyjeva zadeva je danes znana po vsem svetu in med delavstvom vsega sveta postaja prepričanje, da je Mooney nedolžen, odkar so odkrili, da je Frank C. Oxman iz Dankeja, Ore., ki glavna priča državnega pravdnika nagovarjal in drage priče k krivemu pričevanju. Ta sum med delavstvom odpravi le ponovna nepristranska obravnava proti Mooneyju. Če bo Mooney obsojen, ne da bi dobil novo obravnavo, bo ostalo med delavstvom prepričanje, da je postal žrtve razrednega boja in da so ga spravili na večala mogočni privatni interesi, katerim je bil Mooney kot organizator strokovno organizirane delavstva tri v peti.

STABILIZIRANJE MEZDE MORNARJEV.

Washington, D. C. — Mr. Hurley, predsednik ameriškega plovbenega odbora, zdaj na potu v Evropo, hoče predlagati, da se delovne razmere na trgovskih ladjah in med mornarjem stabilizirajo pri vseh narodih, ki imajo veliko trgovsko mornarico.

Mr. Hurley pričakuje, da tudi drugi narodi sprejmejo take pstatave za mornarje, kot so zdaj veljavne v Združenih državah. Če se to zgodi, so odpravljene največje težkoče, ki ogrožajo ameriško plovbo na morju.

ZAGOVORNIKI ŽELEZNIŠKIH MAGNATOV SE ŽE OGLAŠAJO.

Indianapolis, Ind. — Komaj je utihnil grom topov na bojnih poljanah, so že prilezli na dan zagovorniki železniških kraljev in privatne kontrole nad železnicami, da z dobro opiljenimi pripovedkami zamašajo ameriškemu ljudstvu oči, da ne zna ločiti koristi državne kontrole od škode privatnega nadzora nad železnicami za ljudstvo. Ti zagovorniki privatnih železniških interesov prihajajo počasi na dan s svojimi zagovori, tojavnno umenje z napadnimi dokazi. V tej sistematični reklamni za privatno kontrolo nad železnicami je opaziti roko železniških magnatov, ki jih zdaj skominja po železnicah, ko je vlada napravila red v železniškem kaosu.

Železniški magnati se najraje poslužijo za svojo reklamo znanih publicistov, včasih tudi "ekspertov", ki so iz prepričanja, ali osebnih interesov naklonjeni privatni kontroli nad železnicami. Med njimi so tudi takozvane "proste sulice", ki služijo tistemu, ki jih dobro plačajo.

Navadno ti "sulčarji" argumentirajo z nekom, ki zagovarja vladno kontrolo nad železnicami. Imena pisatelja ne imenujejo, ker ga sploh ni, argumente si izberejo sami, da lažje odgovarjajo nanje. V tukajšnjem mestu je obetiti potrebo A. L. Mason, da zagovarja železniške interese. Priobčil je članek v (tukajšnjem lokalnem listu, v katerem hoče dokazati, kakšen velik blagoslov so bile železnice za ljudstvo, dokler so bile pod privatno kontrolo. Seveda argumente nasprotnika si je izbral sam, da lažje polemizira.

Ali najsmošnejši njegov argument med vsemi argumenti je ta, da podržavljenje železnice škodi delavstvu in da je ljudstvo v ogrožni večini proti podržavljenju železnice, ker železnice državi opravljajo službo manj efektivno, odkar so železnice pod vladno kontrolo.

Stvar ima ravno nasprotno lice, in ne tako, kot ga vidi Mr. Mason.

Odkar je vlada prevzela kontrolo nad železnicami, so dobili železniški uslužbenec povišano mezd, ne da bi jim bilo treba groziti s stavko ali celo stavkati, kot je bilo v navadi, dokler so bile železnice pod privatno kontrolo. Lanaka zima je še tudi ameriškemu ljudstvu dobro v spominu, posebno pa kaos, ki ga je ustvarila privatna kontrola nad železnicami v železniškem obratu. Vseled tega nereda niso mogle tovarne obratovati, kajti primanjkovalo je premoaga in kolodvorji so bili tako zabasani s tovornimi vozni, da je reden obrat odpovedal. Šele zvezna železniška uprava je prinesla red v ta kaos. Ali ni smešno, če kdo po takih dokazih pride s trditvijo na dan, da je ljudstvo proti podržavljenju železnice, ker železniški uslužbenec v državni službi malomarno opravljajo svoje delo?

VLADA NIMA NAMENA RAZ- PUSTITI VOJNI DELAVSKI ODBOR.

Washington, D. C. — Vojni delavski odbor ostane in vlada ga ne namerava razpustiti, ker se v prihodnem času lahko ravno tako pojavijo spori med delavci in podjetniki kot v vojnem času.

V bodočih nalogah vojnega delavskega odbora so se razgovarjali na kabinetni seji in prišli so do zaključka, da je odbor potreben še v prihodnosti. Razume se, da odbor ne bo v bodoče obstal v njegovi sedanji formi, ampak se preosnuje.

Znano še ni, kdo postane Walshov namestnik, ki je resigniral.

NESREČA JE ZBUJILA TUDI MESTNE OČETE.

Atchison, Kan. — Tukaj je neki avtomobilist povozil do smrti 12 let starega dečka. Ta nesreča je zbudila mestne očete, da so spoznali, da živimo v dobi pare, elektrike in motorjev, in sklenili so, da nastavijo enega policajna na motorekiji. Kako bo en sam policaj lovil avtomobiliste, ki divjajo kar tjevedan po ulicah, pa ostane uganka, kajti tega vprašanja niso rešili tudi mestni očete.

IGRA NA KARTE PREPOVE- DANA PODNEVU.

East St. Louis, Ill. — Tukajšnji šef policije si je nadel nalogo, da odpravi igranje na karte. Izdal je odredbe, s katero prepoveduje igranje na karte v salunih, klubih in tobakarnah od sedmih zjutraj do sedmih zvečer.

LETALCA PONESREČILA.

Trenton, N. J. — Letjant Elsworth Gaskell je obšel mrtev, njegov spremljevalec Hobson Tupper je pa dobil težke poškodbe, ko je njuno letalo padlo v plamenju na tlu.

Španska Influenca.

V sedanjem času razširjanja kužne bolezni španske influence morali bi se zelo paziti, da se jo obvarujete. Kedarkoli opazite vnetje oči, tok nosle, bolečine v hrbtu, glavobol, bol udov, mrlica, vročino in splošno oslabele, priporočamo vam sledeča navodila kot najboljšo sredstvo za obvarovanje proti ti bolezni: Ogratnje in izpiranje grla in nosa s Severovim Antiseptolom, kateri naj se uporablja raztopljen, vzemite po en del tega zdravila na tri dele gorke vode. Ko se počutite s mrzlico ali takoj za pretekotom kihanja, vzemite takoj eno ali dve Severovi tablet za prehlad in gripo in ponovite na vsake tri ure, dokler vaše čreva ne pričnejo dobro delati. Ako se vas prime kašelj tedaj vzemite Severov balzam za pljuča. Pojdite v postelj, vzemite kakšno gorke pijačo, da se dobro spopite. Če se pa še ne čutite bolje, potem pa hitro pokličite zdravnika in naredite vse kar vam on svetuje.

Gori navedena zdravila bodo veliko pomagala, da se obvarujete pred influenco, vsa torej je zelo umestno, da imate vedno sledeča zdravila pri rokah doma. Prodajajo se v lekarnah po sledečih cenah: Sever's Antiseptol, 35 centov; Sever's Cold and Grip Tablets, 30 centov in Sever's Balsam for Lungs, 25 in 30 centov. Ako vam je nemogoče dobiti ta zdravila v vaši domači lekarni, potem jih naročite naravnost od W. F. Severa Co., Godas Rapids, Iowa.

Slovenska Narodna

Ustanovljena 9. aprila 1904.

GLAVNI STAN: 2657—59 SO. LAWDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

Podporna Jednota

Takorp. 17. junija 1907 v dr. Illinois.

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: John Vogrli, box 290, La Salle, Ill.

I. Podpredsednik: J. Bratkovič, B. F. D. 4, Box 86, Girard, Kans.

II. Podpredsednik: Josef Kuhelj, 9523 Ewing Ave., So. Chicago, Ill.

Tajnik: John Verderhar, 2708 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Blagajnik: Anton J. Terbove, P. O. Box 1, Cicero, Ill.

Zapisnikar: John Molek, 4008 W. 31st St., Chicago, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Jože Ambrožič, Box 351, Canonsburg, Pa.

Paul Burger, 2836 So. Karlov Ave., Chicago, Ill.

POBOTNI ODBOR:

Anton Hrast, Box 140, Canonsburg, Pa.

Jože Radlsek, Box 432, Smithton, Pa.

Rudolf Pletersek, Box 436, Bridgeville, Pa.

Jakob Miklavčič, L. Box 3, Willock, Pa.

M. Petrovich, 14815 Hale Ave., Collinwood, O.

UREDNIK PROSVETE:

Jože Zavertalk.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

F. J. Kern, M. D., 6203 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

VSE DENARNE ZADEVE IN STVARI, ki se tičejo gl. upravnega odbora in S. N. P. J. naj se pošiljajo na naslov:

JOHN VERDERHAR, 2657—59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

PHOTOBRE GLEDE GENERALNEGA POSLOVANJA se pošiljajo na naslov:

JOŽE AMBROŽIČ, Box 351, Canonsburg, Pa.

Pritožbe preprijljive vsebine, ki sta jih rešili prva in druga instanca se pošiljajo na naslov:

ANTON HRAST, Box 140, Canonsburg, Pa.

VSE DOPISI, rasprave, članki, naznanila itd. na "Prosveto" se pošiljajo na naslov:

UREDNIŠTVO "PROSVETE", 2657—59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VSE URAVNIŠKE STVARI, naročila, oglaš., se pošiljajo na naslov:

UPRAVNIŠTVO "PROSVETE", 2657—59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

V korrespondenci s tujino, S. N. P. J., uredništvo in upravljalstvo "Prosvete" ne rabite imen uradnikov, marveč zapišite naslov, ki je tu naveden, ako želijo, da bo vsaka stvar hitro rešena.

Krojaca

na Ely in okolici se priporočava za krojaško delo nove obleke, simeke suknje, čistene, krpanje, likanje, barvanje, moške, ženske in otroške obleke. Sme v svoji najboljši Dry Cleaning in Dry House družbo. Naša delavnica je v blivšem poštnem uradu.

JOE KOMATAR, and
JOHN TERAN Company,
ELY, MINN.

AMERIŠKO SLOVENSKA PRATIKA

za leto 1919
izdala. Cena 15c.
Nasprodaščam popust.

PRATIKA Publishing Co.,
45 Vesey St., NEW YORK, N. Y.

Nova moč, novo zdravje, nova čista kri, za tri cente.

Ako imate slabe živce, imate bolečine v želodcu in v ledelah, ako ste slabi, izčrpani, ne morete spati, ako se vam kaplja, nimate dobrega teka, ako trpite zaradi nepravilne, ako imate bolečine v križu, ako vas pogosto boli glava, ako je vaše kri pokvarjena, nečista, nikaner ne trošite denarja za zdravila, katerih ne poznate, temveč pošljite nam sliko za 3 cente v pisnu, naslov in mi vam bomo z obratno pošto poslali naslov in brez vsake obveznosti od vas se vam posilili naše popolno iz čistih, zdravilnih trav sestavljeno prirodno zdravilo.

Juvito

Naslov:
JUVITO LABORATORY.
South Hill Branch 6,
Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler

slovenski zdravnik

638 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je najvišji zdravnik, specializirani v Pittsburghu, ki ima 25 letne izkušnje v zdravniški praksi. Zdravljenje krvi, zdravljenje vseh vrst bolezni, ki so posledica nečiste krvi, zdravljenje vseh vrst bolezni, ki so posledica nečiste krvi, zdravljenje vseh vrst bolezni, ki so posledica nečiste krvi.

Ispekanje las, opilec in kri. Ne ščunite, kar so bolezen se nalice.

Vse bolezni, ki prihajajo od nečiste krvi, zdravljenje po obratni poti. Kaker hitro opazite, da vam postane modra smetanka, ne ščunite, temveč pridite in las vam bom sodeli posilili.

Zdravje krvi, ki vodi k zdravju celotnega telesa. Zdravljenje krvi, zdravljenje vseh vrst bolezni, ki so posledica nečiste krvi, zdravljenje vseh vrst bolezni, ki so posledica nečiste krvi.

Holenski mehurik, ki povzroča bolečine v križu in hrbtu in vseh tih pri spuščanju vode, zdravilo s kotozdravju.

Nevarnost, tveganje, bolečina, otekanje, vročina, širjenje in druge bolezni, ki nastanejo valed nečiste krvi, zdravilo v kratkem času in ni potrebno ležati.

Uradne ure: V ponedeljkih, sredo in petkih od 8. ure zjutraj do 6. ure zvečer. V torek, četrtki in sobotah od 9. ure zjutraj do 8. ure zvečer. — Ob nedeljah se po dveh popoldne.

Pa pošli ne delam. — Pridite očesno. — Ne posilite imena in števila! Zdravim samo moške osebe.

Doktor B. F. Mullin

"Specialist"

411 Fourth Ave., Pittsburgh, Pa.

(Nasproti gl. pošte, 4. podstajo od Smithfield St. Parite na naplo v mojem kabinetu).

Jaz sem najstarejši zdravnik-specialist za Slovence v Pittsburghu. Zdravim že več kot 38 let bolne moške in ženske. Odravil sem že na tisoče in tisoče oseb in morem tudi vas. V zdraviljenju raznih bolezni imam največjo izkušnjo. Nabim samo najboljša zdravila. Imam najboljši električni stroj za preiskavanje, potem katerega se vidi celo vaše telo kot na dlan. E meni prihajajo ljudje od blizu in daleč, da jih zdravim. Zdravim razne bolezni spolne in anglo. Govorimo čisto slovensko. Moja cena so umerne. Znanstven

Preiskava kantonj. Pridite k meni kot k prijatelju. Uradne ure od 8. ure zjutraj do 8. ure zvečer. V nedeljo samo od 10. ure do 2. popoldne.

Jaz sem najstarejši zdravnik-specialist za Slovence v Pittsburghu. Zdravim že več kot 38 let bolne moške in ženske. Odravil sem že na tisoče in tisoče oseb in morem tudi vas. V zdraviljenju raznih bolezni imam največjo izkušnjo. Nabim samo najboljša zdravila. Imam najboljši električni stroj za preiskavanje, potem katerega se vidi celo vaše telo kot na dlan. E meni prihajajo ljudje od blizu in daleč, da jih zdravim. Zdravim razne bolezni spolne in anglo. Govorimo čisto slovensko. Moja cena so umerne. Znanstven

BODOČE ZADOLŽNICE BODO IZDANE ZA KRATKO DOBO.

Washington, D. C. — V bodoče bo vlada prodajala zadolžnice svobodno popolnoma po drugi metodi. Finančni tajnik McAdoo je razložil, da bodo v prihodnje izdajali zadolžnice, ki postanejo zrele po treh do sedmih ali osmih letih. Razpisano posojilo tudi ne bo tako visoko, kot v prejšnjih dneh in zadolžnice bodo prihajale bolj pogosto na trg.

Vojna prihranjevalna organizacija bo tudi v bodočnosti pomagala pri delu bolj direktno kot v preteklih kampanjah. Obrestna mera po 4 1/4 od sto zadnjih dveh posojil bo najbrž spremenjena.

Kedaj bo razpisano in kako visoko bo prihodnje posojilo, se ne ve, kajti ljudstvo je podpisalo za 16.48 odstotkov nad določeno vsoto zadnje posojilo in to daje za kladniškemu departamentu priliko, da lahko kasneje razpiše prihodnje posojilo.

REVIDIRANA DAVČNA PREDLOGA PREDLOŽENA SENATU.

Washington, D. C. — Senator Simmons, predsednik finančnega odseka, je predložil finančnemu odseku revidirano davčno predlogo s priporočilom zakladniškega tajnika, ki določa za bodoče leto \$6,000,000,000 davka, za leto 1920 pa \$4,000,000,000.

Republikanci v odseku ugovarjajo, da bi se določil davka za leto 1920, toda mr. Simmons je tem o pozicijskalem povedal, če dobo obkružil davku za leto 1920, da bo sprejel 80-odstotni davka na vojni profit, da bo vlada imela na razpolago potrebna sredstva.

Senator Simmons namerava znižati davka na dohodnino, nadprofit in reči, ki služijo luksusu, da bo davka v letu 1919 znašal le \$6,000,000,000.

Finančni odsek upa, da bo davčna predloga sprejeta v januarju.

VOJNI TAJNIK SVARI PRED ENIPATJEM DELAVSKE MEZDE.

Wilmington, Del. — Vojni tajnik Baker je govoril pred "Narodno ligo konzumentov" o rekonstrukciji po miru. Dejal je, da se ne smejo znižati mezde, ker bi znižanje mezde poslabšalo življenjski položaj delavstva.

OSREDOTOČENJE PLOVBE NA MORJU ZA ODPOŠILJANJE ŽIVIL.

Washington, D. C. — Nekateri zastopniki ameriške vlade v Londonu menijo, da je treba centralizirati plovo na morju, da bo mogoče hitro in točno poslati živila gladnemu ljudstvu v Evropo in potreben material za rekonstruktivno delo v Belgiji in Franciji.

Ti zastopniki priporočajo, da ameriška vlada pridržati rekvirirane ladje v vojnem času in da ostane prepoved za uvoz nevažnih produktov v Združene države veljavna, dokler niso opustošene pokrajine založene z materialom.

O mednarodni centralizaciji plovbe bodo najbrž razpravljali na konferenci, katere se udeležijo mr. Hurley, predsednik ameriškega plovbenega odbora, ki je odpoštoval v Evropo. Nekateri uradniki pravijo, če se zedinijo na ta načrt, je treba takoj dodeliti ladje plovbi za trgovino v Južni Afriki in Južni Ameriki. Za te dežele je bil svetovni trg omejen, odkar so Združene države vstopile v vojno.

LOV NA NEVARNE BANDITE.

Prince Albert, Sask. — Banditi, ki so umorili James McKaya Jr. v Steep Creeku, so ustrelili vojaka Charles Horsleyja, ki je hotel stopiti v predor, v katerega sta se skrila dva tolovaža.

McKay je bil podšerif. Ustreljen je bil iz zasede, ko je šel na farmo "dr. Gervasa", da tam izvrši aretacijo na ukaz šerifa. Njega in njegov avtomobil so vrgli prek šestdeset čevljev visokega nasipa v reko Saskatchewan. O banditih sodijo, da so vojaški ubežniki iz Montreala.

Dr. Gervas je prijet, toda drugi banditje so prosti.

IZGUBE V AMERIŠKI TRGOVSKI MORNARICI.

Washington, D. C. — V teku vojne je bilo izgubljenih 145 ameriških trgovskih ladij s 354,449 tonami mrtve teže. Življenje je izgubilo 775 oseb.

Torpedi, mine in ogenj iz topov so uničili devetnajst ladij, še preden so Združene države vstopile v vojno. Na njih je izgubilo življenje sedem in šestdeset oseb.

BANDIT USTRELJEN.

Indianapolis, Ind. — Pinkerton-ski detektivji in podšerifi so ustrelili Dale Jonesa v Los Angelesu, Cal., ki je sodeloval pri banditskem napadu dne 6. avgusta na South Side State banko, pri katerem so vplnili \$18,380. Marjorie Dean, o kateri trdijo, da je Jonesova soproga, se je nahajala v njegovi družbi, ko se je spustil v boj z detektivji in podšerifi. Ustreljen je bila tudi ona, ker se je postavila v bran proti aretaciji. V boju je bil remo ranjen tudi neki podšerif.

Njegova banditska tovaršja Frank Lewis in Roy D. Sherrill sta bila prijeta v državi Colorado. Lewis, vodja tolpe, je kmalu umrl na influenci v kaznišnici v Topeki, Kans. Sherrill se pa nahaja v kaznišnici in ima odslužiti pet in dvajset let.

Banditska družba ima na vesti več drznih tolovajskih činov. Dne 29. junija je oropala Industrial State banko v Argentinu, Kans. Odnesla je \$2,205. Dne četrtega februarja je olajšala Quindaro State banko za \$1,250. Dne 12. februarja je opleniila South Side State banko v Kansas Cityju, dne 25. novembra l. l. pa Sugar Creek banko zunaj Kansas Cityja. Na zadnjih dveh bankah so banditje vplnili \$10,000. Poleg so ukradli še veliko število avtomobilov.

DEMOBILIZACIJA V CAMP TALORJU PRIČELA.

Camp Taylor, Ky. — Po instrukcijah, ki so bile brzojavljene od vojnega departamenta, je bilo vprašanih 3,400 oficirjev, da se izjavijo, če ostanejo v službi, ali če odidejo na dopust kot rezervni oficirji. Industrijalni in farmerski dopusti so ustavljeni.

Določeni so dvajset zdravnikov, da preiščejo vojake, preden odidejo domov. Kadar bo preiskovalni sistem v pravem tiru, bodo preiskali 1,000 vojakov na dan.

OGENJ V VOJAŠKEM TABORU ŠČU.

Camp Meade, Md. — Ogenj v tukajšnjem taborišču je uničil delavnico za pasterezacijo mleka in del pisarne "Rdečega križa". Škoda znaša \$10,000.

BOMBAŽ PRICNE ODHAJATI V EVROPO BREZ OMETJITVE.

Washington, D. C. — Vse ometjive za odpošiljanje bombaža v severne evropske nevarne dežele so po izjavi senatorja Hoke Smitha iz Georgije odpravljene. Ometjive veljajo le za dežele, ki so bile sovražne.

SVARILO TRGOVCEM S PREGOMOM.

Washington, D. C. — Kurivna uprava je posvarila trgovce, ki prodajajo trd premog na drobno, da smejo podražiti premog le za toliko, kolikor je bila rudarjem povišana mezda.

Če trgovci računajo več za premog, naj konzumentje naznanijo trgovca lokalni kurivni upravi.

NAZNANILO IN ZAHVALA.

S tužnim srcem naznanjam žalostno vest, da je strakna epidemna influenza zahtevala tri žrtve v družini Widmarjevi, in sicer očeta, štiriletnega sina in dveletno hčerko, namreč mojega brata

ANTONA VIDMAR.

ter sina Antona ter hčerko Ano.

Po pordnevni boleznj influence so obležali on, žena in otroci in tretji dan je umrl sin. Ko je oče slišal to vest, je še on dne 23. oktobra zaspal za vedno; takoj drugi dan je pa umrla še hčerka, tako da je pogrebniški odložil pogreb za vse skupaj. Dne 25. oktobra smo pustili od cele družine le še mater oziroma ženo Franciško, katere se je tudi borila v smrtnih težavah še huše od prevelike žalosti. Pokopali smo jih na pokopališču v Irwinu, Pa. Pokojni je bil doma iz Zagrađa, po domače Žgajnarjev, pri Žužemberku na Dolenjskem. V Ameriki je živel 14 let, poročil se je bil na Lowberju, Pa., s hčerjo dobro znane rodbine Louis Čoš iz Herndona, Pa., No. 1. V starem kraju zapuša tri brate, Franka, Alojzija in Josipa, tukaj pa mene, Mihaela Vidmarja. Bil je res pretresljiv prizor. Položili smo vse tri v en grob. Bodi vam, vsem trem, lahka tuja zemlja.

Žalujoča ostala: Frances Vidmar, roj. Čoš, soproga, Mihael Vidmar, brat.

Opomba: Ako kdo izmed sorodnikov ali prijateljev v Ameriki želi izvedeti kaj več podrobnosti naj se obrne pismeno ali ustmeno do mene: Mihael Vidmar, Lock Box 163, So. Burgettstown, Pa., ali pa na naslov: Frances Vidmar, P. O. Box 256, Lowber, Pa.

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Žalostnim srcem naznanjam sorodnikom, znancem in prijateljem, da nam je neizprosna smrt ugrabila iz naše srede preljubnega soproga in očeta

FRANK ZAKRAJŠEK.

dne 23. oktobra 1918, kljub vsej zdravniški pomoči; bil je bolan na influenci, katere mu je pretrgala nit življenja v najlepši dobi svoje starosti 32 let. Pokojnik je bil doma iz Sače vasi, občina Kokarji. Tukaj zapuša žalujočo soprogo in štiri še nedoraste sinčke in enega brata, v starem kraju pa eno hčerko, stariše in več bratov in sester. Pokojni je bil zvest član društva "Luč Slovencev", J. P. Z. Slova v Port Washingtonu, Wis., večletni tajnik društva ter ustanovitelj, bil je član še dveh drugih društev, ki so mu položila krasne vence na grob v zadnji pozdrav. Vsem njegovim prijateljem hvala za krasne vence in trud, katerega so žrtvovali v tolažbo v ti žalostni uri. Najlepša hvala gospodu Louis Golobu in Jožetu Brglezu za njih delo in pomoč, ki sta nam stala ob strani v tem kritičnem času. Lepa hvala glavnemu predsedniku Johnu Camerniku, kateri je prišel iz Milwaukee, Wis., držal govor ob grobu pokojnika — zadnje slovo. Hvala vsem, ki so se udeležili pogreba in ga spremlili na pokopališče. Počivaj mirno, dragi soproga in oče, moral si nas zapustiti, upajoč, da se snidemo. Lahka naj ti bo svobodna ameriška zemlja.

Žalujoči ostali: Annie Zakrajšek, soproga, Annie Zakrajšek ml., hči, Edvard, Frank, Josip in Danijel, sinovi.

Anton Zakrajšek, brat, Port Washington, Wis.

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Žalostnim srcem naznanjam sorodnikom, znancem in prijateljem, da nam je neizprosna smrt pobrala brata

IGNACIJA TOMŠIČ.

Bolan je bil dva tedna; zadnje štiri dni je bil v bolnišnici v Canonsburgu, Pa. Ker ni bilo pomoči njegovemu življenju, moral je umreti. Izdihnil je svoje mlado življenje dne 14. novembra ob 8. uri zjutraj, v najlepši dobi 26 let, za influenco in pljučnico.

Tukaj zapuša soprogo in dva nedorasta otroka, tri brate: Franka, Antona in Adolfa, ter več sorodnikov, v starem kraju pa mater in enega brata.

Pokojnik je bil doma iz Koritnice na Notranjskem. V Ameriki je bil osem let. Bil je član društva "Postojnska Jama" št. 138, S. N. J., katero mu je položilo krasni vence na krsto in ga spremlilo k zadnjemu počitku z društveno zastavo. Izrekam najsrčnejšo zahvalo vsem tistim, kateri so nam bili v tolažbo za časa žalosti.

Lepa hvala za vence, ki so jih darovali družina Kirn, Chesnik in bratranec F. Tomšič.

Pogreb se je vršil dne 16. nov. zjutraj na katoliško pokopališče v Canonsburgu, Pa. Spavaj mirno, dragi brat, lahka naj ti bude tuja zemlja.

Žalujoči ostali: Bratje Tomšič, Antonija Tomšič, roj. Kirn, soproga.

Franc Tomšič, sin, Matilda Tomšič, hči, Canonsburg, Pa.

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Žalostnim srcem naznanjam vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, da je po kratki boleznj zaspal za vedno moj ljubljeni soproga in oče

JOŽEF KRAUTBERGER.

umrl za pljučnico, star šele 35 let, doma iz Zagrađa pri Celju na Štajerskem. Umrl je dne 14. novembra 1918 in pogreb se je vršil dva dni pozneje na katoliško pokopališče v Frontenacu, Kans. Bil je član društva Rožna dolina št. 92, S. N. P. Z., kateri članom se najpriščneje zahvalim za obilno udeležbo pri pogrebu, katero so mu izkazali kot svijemu bivšemu članu v zadnji spomin. Zahvalim se Jožetu Železniku in Frank Kovačiču za krasne vence, ki sta jih položila na krsto pokojnega, ter za njun trud ob času boleznj in smrti in za pomoč v tej žalostni uri. Nadalje se zahvalim Bartelu Oblaku, John Dobravcu in vsem drugim posameznikom, kateri so nam prihiteli v žalostni uri na pomoč. Hvala vsem za avtomobile, ki so jih dali na razpolago in se udeležili pogreba v velikem številu. Hvala vsem skupaj. Da je bil pokojnik res priljubljen med tukajšnjimi Slovenci, je pokazala ogromna udeležba pri pogrebu. Ranjki zapuša doma v starem kraju očeta in mater, dve sestri in enega brata; tukaj pa zapuša ženo in štiri še nedoraste otročice v starosti od 6 do 13 let. Počivaj mirno, dragi soproga in oče! Lahka naj ti bo svobodna ameriška zemlja.

Žalujoči ostali: Fanny Krautberger, soproga, Jožef, Mici, Ernest in Alojzija, otroci, Franklin, Kans.

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Tužnim srcem naznanjam žalostno vest vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, da nam je neizprosna smrt ugrabila iz naše srede preljubnega soproga in očeta

JOSEF KRAUTBERGER.

dne 23. oktobra 1918, kljub vsej zdravniški pomoči; bil je bolan na influenci, katere mu je pretrgala nit življenja v najlepši dobi svoje starosti 32 let. Pokojnik je bil doma iz Sače vasi, občina Kokarji. Tukaj zapuša žalujočo soprogo in štiri še nedoraste sinčke in enega brata, v starem kraju pa eno hčerko, stariše in več bratov in sester. Pokojni je bil zvest član društva "Luč Slovencev", J. P. Z. Slova v Port Washingtonu, Wis., večletni tajnik društva ter ustanovitelj, bil je član še dveh drugih društev, ki so mu položila krasne vence na grob v zadnji pozdrav. Vsem njegovim prijateljem hvala za krasne vence in trud, katerega so žrtvovali v tolažbo v ti žalostni uri. Najlepša hvala gospodu Louis Golobu in Jožetu Brglezu za njih delo in pomoč, ki sta nam stala ob strani v tem kritičnem času. Lepa hvala glavnemu predsedniku Johnu Camerniku, kateri je prišel iz Milwaukee, Wis., držal govor ob grobu pokojnika — zadnje slovo. Hvala vsem, ki so se udeležili pogreba in ga spremlili na pokopališče. Počivaj mirno, dragi soproga in oče, moral si nas zapustiti, upajoč, da se snidemo. Lahka naj ti bo svobodna ameriška zemlja.

Žalujoči ostali: John Tavčar, soproga, John in Frank Tavčar, sina.

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Tužnim srcem naznanjam žalostno vest vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, da nam je neizprosna smrt ugrabila iz naše srede preljubnega soproga in očeta

JOSEF KRAUTBERGER.

dne 23. oktobra 1918, kljub vsej zdravniški pomoči; bil je bolan na influenci, katere mu je pretrgala nit življenja v najlepši dobi svoje starosti 32 let. Pokojnik je bil doma iz Sače vasi, občina Kokarji. Tukaj zapuša žalujočo soprogo in štiri še nedoraste sinčke in enega brata, v starem kraju pa eno hčerko, stariše in več bratov in sester. Pokojni je bil zvest član društva "Luč Slovencev", J. P. Z. Slova v Port Washingtonu, Wis., večletni tajnik društva ter ustanovitelj, bil je član še dveh drugih društev, ki so mu položila krasne vence na grob v zadnji pozdrav. Vsem njegovim prijateljem hvala za krasne vence in trud, katerega so žrtvovali v tolažbo v ti žalostni uri. Najlepša hvala gospodu Louis Golobu in Jožetu Brglezu za njih delo in pomoč, ki sta nam stala ob strani v tem kritičnem času. Lepa hvala glavnemu predsedniku Johnu Camerniku, kateri je prišel iz Milwaukee, Wis., držal govor ob grobu pokojnika — zadnje slovo. Hvala vsem, ki so se udeležili pogreba in ga spremlili na pokopališče. Počivaj mirno, dragi soproga in oče, moral si nas zapustiti, upajoč, da se snidemo. Lahka naj ti bo svobodna ameriška zemlja.

Žalujoči ostali: John Tavčar, soproga, John in Frank Tavčar, sina.

Izborno mazilo.

Ako vas tare revmatizem, protin in nevralgija, potrebujete kako dobro olje, s katerim se mazate zunanje. To zdravilo rabite morda že takoj: poskusite ga in se boste prepričali o njegovi izbornosti. Ni vam treba odlašati. Vzemite

Severa's Gothard Oil

(Severovo Gothardsko olje), katero ne potrebuje nikakega posebnega priporočila. To zdravilo se samo priporoča kot najboljši finant za take bolezni. Izborno zdravilo, ako imate okorele mišice in sklepe, kake poškodbe, in vsakokratne druge bolezni na telesu. Vzemite ga, hvala vam, če vam treba katerega mazilnega krepčila. Prodaje se v vseh lekarnah. Cena 50 in 60c.

W. F. SEVER & CO. CEDAR RAPIDS, IOWA

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Z žalostnim srcem naznanjam, da smo izročili materi zemlji telo pokojne

MARIJE TAUČER

in ob enem tudi njenega trideset mesecev starega sinčka, kateri je bil tudi član S. N. P. J., in potem še dva novorojenčka, ki sta bila oba živa le po deset minut. Zelo težka je bila ločitev, ali kaj se hoče, naravni zakon zahteva tako. Pokojna je bila stara 28 let, rojena Marija Koein iz vasi Planina nad Cirknom na Primorskem. V Ameriko je prišla pred petimi leti in zapuša tukaj žalujočega soproga in dva sina; prvi je star 4 leta in drugi 10 mesecev. Najiskrenejšo zahvalo izrekam za pomoč v tem kritičnem času gosp. Mariji Oblak in Mariji Pivk ter Alojziju Božič in vsem drugim, ki so mi prihiteli na pomoč. Najlepša hvala za darovan venec društvu Proširen št. 44, S. D. P. Z., katerega je bila pokojna zvesta članica. Počivaj mirno, draga žena in mati. Lahka naj ti bude ameriška zemlja.

Žalujoči ostali: John Tavčar, soproga, John in Frank Tavčar, sina.

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Tužnim srcem naznanjam žalostno vest vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, da nam je neizprosna smrt ugrabila iz naše srede preljubnega soproga in očeta

JOSEF KRAUTBERGER.

dne 23. oktobra 1918, kljub vsej zdravniški pomoči; bil je bolan na influenci, katere mu je pretrgala nit življenja v najlepši dobi svoje starosti 32 let. Pokojnik je bil doma iz Sače vasi, občina Kokarji. Tukaj zapuša žalujočo soprogo in štiri še nedoraste sinčke in enega brata, v starem kraju pa eno hčerko, stariše in več bratov in sester. Pokojni je bil zvest član društva "Luč Slovencev", J. P. Z. Slova v Port Washingtonu, Wis., večletni tajnik društva ter ustanovitelj, bil je član še dveh drugih društev, ki so mu položila krasne vence na grob v zadnji pozdrav. Vsem njegovim prijateljem hvala za krasne vence in trud, katerega so žrtvovali v tolažbo v ti žalostni uri. Najlepša hvala gospodu Louis Golobu in Jožetu Brglezu za njih delo in pomoč, ki sta nam stala ob strani v tem kritičnem času. Lepa hvala glavnemu predsedniku Johnu Camerniku, kateri je prišel iz Milwaukee, Wis., držal govor ob grobu pokojnika — zadnje slovo. Hvala vsem, ki so se udeležili pogreba in ga spremlili na pokopališče. Počivaj mirno, dragi soproga in oče, moral si nas zapustiti, upajoč, da se snidemo. Lahka naj ti bo svobodna ameriška zemlja.

Žalujoči ostali: John Tavčar, soproga, John in Frank Tavčar, sina.

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Tužnim srcem naznanjam žalostno vest vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, da nam je neizprosna smrt ugrabila iz naše srede preljubnega soproga in očeta

JOSEF KRAUTBERGER.

dne 23. oktobra 1918, kljub vsej zdravniški pomoči; bil je bolan na influenci, katere mu je pretrgala nit življenja v najlepši dobi svoje starosti 32 let. Pokojnik je bil doma iz Sače vasi, občina Kokarji. Tukaj zapuša žalujočo soprogo in štiri še nedoraste sinčke in enega brata, v starem kraju pa eno hčerko, stariše in več bratov in sester. Pokojni je bil zvest član društva "Luč Slovencev", J. P. Z. Slova v Port Washingtonu, Wis., večletni tajnik društva ter ustanovitelj, bil je član še dveh drugih društev, ki so mu položila krasne vence na grob v zadnji pozdrav. Vsem njegovim prijateljem hvala za krasne vence in trud, katerega so žrtvovali v tolažbo v ti žalostni uri. Najlepša hvala gospodu Louis Golobu in Jožetu Brglezu za njih delo in pomoč, ki sta nam stala ob strani v tem kritičnem času. Lepa hvala glavnemu predsedniku Johnu Camerniku, kateri je prišel iz Milwaukee, Wis., držal govor ob grobu pokojnika — zadnje slovo. Hvala vsem, ki so se udeležili pogreba in ga spremlili na pokopališče. Počivaj mirno, dragi soproga in oče, moral si nas zapustiti, upajoč, da se snidemo. Lahka naj ti bo svobodna ameriška zemlja.

Žalujoči ostali: John Tavčar, soproga, John in Frank Tavčar, sina.

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Tužnim srcem naznanjam žalostno vest vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, da nam je neizprosna smrt ugrabila iz naše srede preljubnega soproga in očeta

JOSEF KRAUTBERGER.

dne 23. oktobra 1918, kljub vsej zdravniški pomoči; bil je bolan na influenci, katere mu je pretrgala nit življenja v najlepši dobi svoje starosti 32 let. Pokojnik je bil doma iz Sače vasi, občina Kokarji. Tukaj zapuša žalujočo soprogo in štiri še nedoraste sinčke in enega brata, v starem kraju pa eno hčerko, stariše in več bratov in sester. Pokojni je bil zvest član društva "Luč Slovencev", J. P. Z. Slova v Port Washingtonu, Wis., večletni tajnik društva ter ustanovitelj, bil je član še dveh drugih društev, ki so mu položila krasne vence na grob v zadnji pozdrav. Vsem njegovim prijateljem hvala za krasne vence in trud, katerega so žrtvovali v tolažbo v ti žalostni uri. Najlepša hvala gospodu Louis Golobu in Jožetu Brglezu za njih delo in pomoč, ki sta nam stala ob strani v tem kritičnem času. Lepa hvala glavnemu predsedniku Johnu Camerniku, kateri je prišel iz Milwaukee, Wis., držal govor ob grobu pokojnika — zadnje slovo. Hvala vsem, ki so se udeležili pogreba in ga spremlili na pokopališče. Počivaj mirno, dragi soproga in oče, moral si nas zapustiti, upajoč, da se snidemo. Lahka naj ti bo svobodna ameriška zemlja.

Žalujoči ostali: John Tavčar, soproga, John in Frank Tavčar, sina.

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Tužnim srcem naznanjam žalostno vest vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, da nam je neizprosna smrt ugrabila iz naše srede preljubnega soproga in očeta

JOSEF KRAUTBERGER.

dne 23. oktobra 1918, kljub vsej zdravniški pomoči; bil je bolan na influenci, katere mu je pretrgala nit življenja v najlepši dobi svoje starosti 32 let. Pokojnik je bil doma iz Sače vasi, občina Kokarji. Tukaj zapuša žalujočo soprogo in štiri še nedoraste sinčke in enega brata, v starem kraju pa eno hčerko, stariše in več bratov in sester. Pokojni je bil zvest član društva "Luč Slovencev", J. P. Z. Slova v Port Washingtonu, Wis., večletni tajnik društva ter ustanovitelj, bil je član še dveh drugih društev, ki so mu položila krasne vence na grob v zadnji pozdrav. Vsem njegovim prijateljem hvala za krasne vence in trud, katerega so žrtvovali v tolažbo v ti žalostni uri. Najlepša hvala gospodu Louis Golobu in Jožetu Brglezu za njih delo in pomoč, ki sta nam stala ob strani v tem kritičnem času. Lepa hvala glavnemu predsedniku Johnu Camerniku, kateri je prišel iz Milwaukee, Wis., držal govor ob grobu pokojnika — zadnje slovo. Hvala vsem, ki so se udeležili pogreba in ga spremlili na pokopališče. Počivaj mirno, dragi soproga in oče, moral si nas zapustiti, upajoč, da se snidemo. Lahka naj ti bo svobodna ameriška zemlja.

Žalujoči ostali: John Tavčar, soproga, John in Frank Tavčar, sina.

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Tužnim srcem naznanjam žalostno vest vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, da nam je neizprosna smrt ugrabila iz naše srede preljubnega soproga in očeta

Žalujoči ostali: John Tavčar, soproga, John in Frank Tavčar, sina.

Z ognjem in mečem.

EGDOVINSKI ROMAN. Poljski spisal Sienkiewicz. — Poslovanil Podravski.

(Nadaljevanje.)

Tiranstva gospodičev in plemstva vidi, tega pa ne vidi, ko bi njihovih prsij, njihovih oklepov, njihove moči, njih gradov, njih topov in njihove vojske ne bilo, da bi ta zemlja, po kateri se pretaka mleko in med, ječala se pod stokrat večjim jarmom turškim in tatarskim! Kdo bi jo namreč branil? Komu se imate zahvaliti, da še vaši otroci za janičarje ne služijo, in da Turki še niso vlekli vaše žene v razbrzdane svoje hareme? Kdo skrbil, da se naseljuje pustinja, ustanovljajo vasi in mesta, zidajo hiše božje? ...

Tu je glas Skretuskega postajal čedalje močnejši; a Hmelnički je tužno uprl oči v steklenico z žganjico, položil stisnene pesti na mizo ter molčal, kakor bi se boril sam s seboj:

"In kdo so oni?" nadaljuje gospod Skretuski. "So mar došli semkaj iz Nemčije ali Turčije? Mar niso kri iz vaše krvi, kosti vaših kosti? Ni mar to plemstvo vaše, niso mar vaši knežiči? Če je pa tako, gorje tebi, hetman, ker mlajše brate na starejših hujšaš ter očeto-morilce delaš iz njih. O za Boga, ko bi bili še tako hudobni; ko bi val, — kar pa vendar ni, — teptali pravico, ugonabljali privilegije. — naj jih Bog v nebesih in zbori na zemlji sodijo, ne pa ti hetman! Ali mar moreš reči, da so med nami sami pravičniki? Da vi sami niste ničesar zakrivali, da imate torej pravico vreči kamen na tuje madeže? Ker si me vprašal, kje so kosački privilegij, ti odgovorjam: Niso jih raztrgali kraljevi, marveč Zaporožci, kakor: Loboda, Nalevko in Pavluk, o katerem praviš da je bil v medenem volu spečen, akoravno veš, da temu ni bilo tako. Kdo je spuščal Tatarje preko mej poljske ljudovlade, da bi šele potem planili po njih, ko se vrnejo domu obloženi s plenom? — Vi! Kdo, za Boga, je kršansko lastno ljudstvo dajal v sužnost? Kdo narejal največ prepira? — Vi! Pred kom ni plemič, ni trgovec, niti kmet več varen? — Pred vami! Kdo je razmetil domače vojske, požgal vasi in mesta ukrajinska, ropal svetišča božja, okrunjal ženske? — Vi in vi! Kaj torej hočeš? Mar bi vam naj dali privilegije za domačo vojsko, za rop in grabel? Resnično, več vam je odpuščenega, nego odvzetega! Hoteli so gnile ude odvratiti, pa ne izrežati; ni mi znano, če je kje na svetu država, razun poljske ljudovlade, ki bi trpela tak vred na svojem lastnem mesu ter ga